КОНТРОЛЬНЫЙ
ЭКЗЕМПЛЯР

Бөтә илдәрҙең пролетарийҙары, берләшегеҙ!

Хеҙмәт БАЙРАҒЫ

Газета 1931 йылдың 1 ноябренән сыға

Башҡорт АССР-ы КПСС-тың Хәйбулла район комитеты һәм халыҡ депутаттарының район Советы органы

№ 54 (6493) 1988 йыл, 7 май, шәмбе Хаҡы 3 тин.

МАЛСЫЛЫҠ — УДАР ФРОНТ!

ҺӨҘӨМТӘЛӘР ҠЫУАНДЫРА

«Аҡъяр» совхозының Хворостянка бүлексәһе малсылары районда беренселәр булып 250 баш һыйырҙы йәйләүгә сығарҙы. Хәҙер малдар иркенлектә. Аҙыҡ запасы ла бөттө. Шуға күрә ферма малдарҙы тиҙерәк көтөүлеккә сығарырға ашыҡтылар. Бер үк ваҡытта ҡышҡы аҫырауҙан йәйге осорға күсеү малдар өсөн зыянһыҙ булһын өсөн тырыштылар. Апрелдең һуңғы уң көнөндә һыйырҙарҙы аҡрынлап яңы ҡалҡып сыҡҡан үләнде ашауға өйрәттеләр. Һөҙөмтәлә майҙың тәүге ос көнөндә һауым бер кимәлдә торҙо. Һәр һыйырҙан һауым 7,8-әр килограмм тәшкил итте. Ә бөгөн бында 8,7 килограмға етте, совхоз күрһәткесенә ҡарағанда 700 грамға күберәк.

Һауынсылар, мал ҡараусылар үҙҙәре лә эшкә күңелле тотондо. Фермала бысраҡ, күл хеҙмәте лә өҫтөнлөк итә, һөттөң сифаты ла насар, ә йәйләүҙә бөтөнләй башҡаса тормош. Иртәле-кисле һауынға автобус йөрөтә. Мал-тыуар дүрт мал ҡараусы ҡарамағында.

Аренда подряды ла кешеләрҙең кәйефендә сағылыш таба. Иң мөһиме, аҡсаны иҫәпләй башланылар. Мәҫәлән, һәр һауынсы продукцияның һәр центнеры өсөн уларға 62-шәр һум тура килеүен белә. Бында һатып алыу хаҡтары тураһында ла яҡшы беләләр, көтөүлектәрҙә һөт арзанға төшә.

Өҫтән әйтеп тороуҙы көтмәйенсә, малсылар үҙҙәре инициатива күрһәтте, һәм һөҙөмтәләр үҙен оҙаҡ көттөрмәне.

И. ИСҠУЖИН,
ауыл хужалығы продукцияһын һатып алыу һәм уның сифаты буйынса өлкән дәүләт инспекторы.

ЙӘЙЛӘҮҘӘРГӘ СЫҒЫР МӘЛ

Көтөүлек осоро башлана — һөт һәм ит алыуҙы арттырыу өсөн уңай ваҡыт етә. Был мәлдә, ҡағиҙә булараҡ, йыллыҡ һауымдың яртыһынан күберәген алалар, ә инде һыйыр малдарын һәм һарыҡтарҙы яҡшы ашатыуҙы ойошторорға күҙгә ҡарай малдарҙың тотороҡло үҫеүен һәм юғары һауымды тәьмин итә. Үләндең туҡлыҡлылығы, уның биологик ҡиммәте, тәмлелеге малдың ҡөрәйеүенә һәм һөт төшөүгә булышлыҡ итә.

Һәр хужалыҡта мал-тыуарҙы йәйге лагерҙарға күсергәнгә тиклем үк бөтә төр малдарҙы ла йәшел аҙыҡ менән етерлек тәьмин итеү өсөн көтөүлектәрҙе файҙаланыу планы һәм тәртибе төҙөлөргә тейеш ине. Көтөүлектәрҙе тәрбиәләү, малдарға һыу эсерәүҙе ойоштороу буйынса сараларҙы күҙҙә тотоу, малдарҙы ашатыу урындарын билдәләү мөһим.

Күпселек хужалыҡтарҙа йәйге лагерҙарҙы һауын гурттарын ҡабул итеүгә алдан әҙерләнеләр. «Степной» совхозында ла шулай эшләнде. Бында хәҙер зооветеринария белгестәре инеек һәм нәмә эшләргә икәнлеген яҡшы белә. Былтырҙан ҡалған бесән-палам запасы ла уларға файҙа килтерә. Йәйге лагерь янында малдарҙы өҫтәмә ашатыу өсөн ужым баҫыуы әҙерләнә. Күп йыллыҡ һәм бер йыллыҡ үләндәрҙе, шул иҫәптән, ҡуҙаҡлы һәм ҡыяҡлы үләндәрҙе дөрөҫ аралаштырып, йәшел конвейер булдырыу — ит һәм һөт алыуҙы арттырыу өсөн төп шарт булыуын, ҡатнаш аҙыҡты экономиялау һәм продукцияның үҙкиммәтен кәметеү икәнлеген онотторға ярамай.

Былтыр, йәйге көтөүлектәрҙе оҫта файҙаланып, «Красный доброволец» колхозы малсылары биш айҙа (май — сентябрь) 1323-әр килограмм, «Степной», «Хәйбулла», «Таналыҡ» совхоздары фермаларында — 1417-шәр, «Маҡан» совхозында 1400-әр килограмм һөт һауҙы. Тотош район буйынса һәр һыйырҙан һауым 1346 килограмм тәшкил итте. Ҡыҙғанысҡа ҡаршы, ҡайһы бер хужалыҡтарҙа, йәйге көтөүлек осорона иғтибар бирелмәгәс, был күрһәткескә өлгәшә алманылар. Мәҫәлән, Салауат исемендәге, Калинин исемендәге, Ленин исемендәге, «Һаҡмар», «Красное знамя» колхоздарында, «Матрай» совхозында һәр һыйырҙан һауым 1127—1306 килограмдан артманы.

Малдарҙы йәйге көтөүлектә аҫырауҙы яҡшы ойоштороу өсөн хужалыҡтар етәкселәренең, агрономдар, зооветеринария белгестәре, механизаторҙарҙың туранан-тура һәм квалификациялы ҡатнашлығы талап ителә. Һәр көтөүлек участкаһында үләндең торошон даими күҙәтеү мөһим. Планлаштырылған һауым йәки артым алыу өсөн малдарҙың кәрәкле күләмдә үлән ашауы бик ҙур әһәмиәткә эйә. Малсыларҙың йәйге осорға ҡуйылған бурыстарының үтәлеүе шуға бәйләнгән дә инде. Ә бурыс еңелдән түгел. Һәр һыйырҙан 1500 килограмм һөт алырға йәки малдарҙың продуктлылығын былтырғыға ҡарағанда 150 килограмға арттырырға, йәш һыйыр малдарының тәүлегенә уртаса артымын 800 грамға, сусҡаларҙың 450 грамға еткереүгә өлгәшергә кәрәк.

Шул уҡ ваҡытта етештерелгән продукцияның сифаты тураһында ла онотторға ярамай. Йәйге көтөүлекте ойоштороуҙың 1-се көндәренән үк һөттө тәүге эшкәртеү, һыуытыу, һаҡлау һәм оҙатыу өсөн ҡорамалдарҙың ышаныслы эшләүен тәьмин итергә кәрәк. Һауынсылар һәм мал ҡараусыларҙың юғары етештереүсәнле эшләүе өсөн нормаль хеҙмәт шарттары тыуҙырыуға айырыуса иғтибар бирелергә тейеш.

Идеология фронты работниктары ла ситтә ҡалырға тейеш түгел. Һәр һауынсы һәм һәр мал ҡараусы бергә эшләгән иптәшенең ниндәй уңыштарға өлгәшеүен, киләһе аҙнаға, иртәгәһе көнгә уларҙың алдына ниндәй маҡсат ҡуйылыуын белеп торорға тейеш.

Малсылар алдында яуаплы бурыстар тора һәм уны тормошҡа ашырыу өсөн бөтә участкаларҙа ла ритмлы эшләү, һәр кемдең үҙ бурыстарына намыҫлы ҡарауы талап ителә.

КОТЛАЙҘАР

КПСС райкомы һәм халыҡ депутаттарының райсовет башҡарма комитеты район элемтә узелы коллективын, элемтә тармағы работниктарын һәм активистарын профессиональ байрам — Радио көнө. Бөтә элемтә тармаҡтары работниктары көнө менән ҡотлай.

Ҡәҙерле иптәштәр! Һеҙгә ныҡлы һаулыҡ, шәхси тормошоғоҙҙа бәхеттәр, партияның XXVII съезы һәм КПСС Үҙәк Комитетының унан һуңғы Пленумдарының тарихи ҡарарҙарын тормошҡа ашырыуҙа, XIX Бөтә Союз партия конференцияһын лайыҡлы ҡаршылау өсөн көрәштә ижади һәм хеҙмәт уңыштары теләйбеҙ.

Яҙғы баҫыу эштәрендә — темп һәм сифат!

Ҡыҙғандан-ҡыҙа

«Степной» совхозы баҫыуҙарында эш ҡыҙғандан-ҡыҙа бара. Дым ҡаплауҙы тамамлап, 10 агрегат сәсеүгә төштө. Йәш механизатор Исдам Таһиров шуларҙың береһе менән идара итә. Алты йыл инде ул тракторҙа эшләй. Техниканың яҡшы әҙерләүе уға тынлығыуҙа ең һыҙғанып эшләргә булышлыҡ итте. Һуңынан тракторына сәспестәр тағып, яңынан эшкә тотонды.

Хәҙер совхоз буйынса 300 гектарҙа бер йыллыҡ үлән, борсаҡ сәселде, баҫыу эшсәндәре арпа һәм һоло сәсеүҙе дауам итә. Сәселгән тотош майҙан 800 гектарҙан ашыу.

Яҙғы культураларҙы сәсеүҙә Р. Сәйфуллин, С. Саптарыпов, культивациялауҙа А. Турғаев һәм М. Исламғәлиевтар йәйбәт һөҙөмтәләргә өлгәшә. Улар көн буйына эшләйҙәр, ашарға ғына туҡтайҙар.

Шундай ҡыҫҡа ял сәғәттәренең береһендә баҫыуҙа район культура йортоның агитбригадаһы ағзалары сығыш яһаны. Баҫыу эшсәндәре уларҙың бәләкәй, әммә ҡыҙыҡлы концерт менән күңелдәргә дәрт өҫтәүҙәре өсөн рәхмәт белдерҙе.

Ғ. АБДУЛЛИН,
совхоздың партбюро секретары.

ҺҮРӘТТӘ: Й. Таһиров.
Р. БАЙМУРЗИН фотоһы.

СӘСЕП БӨТТӨЛӘР

«Хәйбулла» совхозы Хоҙайбирҙин бүлексәһенең баҫыу эшсәндәре иген культураларын һәм бер йыллыҡ үлән сәсеүҙе тамамланы. Булған 1873 гектар майҙандың 1663 гектарына иген сәселде. Бүлексә механизаторҙары, бөтә совхоздағы кеүек үк, аренда подряды методы менән эшләй. Хеҙмәтте ойоштороуҙың яңы формаһы, иртәнсәктән алып кискә тиклем эшләү сәсеүҙе ҡыҫҡа агротехник срокта тамамларға булышлыҡ итте. Ваҡыт әрәмгә китмәне, орлоҡ яҡшы әҙерләнгән тупраҡҡа сәселде һәм хәҙер игенселәр һәйбәт уңыш алыуға ниәтләй. Механизаторҙар Васил Иҫәнбаев, Хәмитйән Зәйнәғәбдинов, Миңлеғәле Иҫәнгилдин һәм башҡалар тырышып эшләне. Коммунист Әҙеһәм Шәрипов етәкселегендәге бригаданың уңышы айырым эшсәндәрҙең юғары етештереүсәнле хеҙмәтенән хасил булды.

Байрам алды көндәрендә башҡа бүлексәләрҙең баҫыу эшсәндәре лә күтәренке кәйеф менән хеҙмәт итә. Мәҫәлән, Үҙәк бүлексәнең 2-се бригадаһы механизаторҙары Анатолий Денисов, Мотаһар Ласынов һәм Петр Ткач һәр береһе 390-дан 400 гектарға тиклем майҙанда иген сәсте. Ошо уҡ бүлексәнең беренсе бригада игенселәре Сибәғәт Аҡиров, Мәһәҙей Теләүбаев ДТ-75 тракторҙарында, Зөфәр Ҡадиров «Кировец» тракторында 526, 486 һәм 431 гектар майҙанда орлоҡ сәсте.

Тотош совхоз буйынса 12300 гектар майҙандың 10370 гектарына төрлө культура, шул иҫәптән 9242 гектарға иген сәселде. 10457 гектар ер культивацияланды, 9149 гектар сәсеүлек катокланды.

Ю. АСЛАЕВ,
совхоздың өлкән диспетчеры.

ҠАРАШ ҮҘГӘРӘ

Яҙғы баҫыу эштәрендә беҙҙең механизаторҙар юғары етештереүсәнле хеҙмәткә өлгәшә. Айырым бер баҫыу эшсәндәре көндәлек нормаларын 1,5—2 тапҡырға арттырып үтәй. Мәҫәлән, Рәшит Түләбаев менән Фәтхулла Билаловтар К-700 тракторҙарында нормалағы 29 урынына 40-ар гектар майҙанда арпа сәсте, ә комсомолец Фуат Рәхмәтуллин бер йыллыҡ үлән сәсеүҙә тағы ла яҡшыраҡ һөҙөмтәгә өлгәште. Шул уҡ норма урынына 56 гектар майҙанда сәсте.

Улар күтәренке кәйеф менән, дәртләнеп эшләй. Аренда подрядында илке-һалҡы эшләргә урын ҡалырға тейеш түгел. Хеҙмәтте ойоштороуҙың яңы формаһы сәсеүҙе ҡулай срокта үткәреүҙе, эште сифатлы, яңыса башҡарыуҙы, минераль ашламаларға хужаларса ҡарауҙы талап итә. Уны ҡулланып эшләү мул уңыш алыуға гарантия бирә.

Сәсеүгә төшкәнгә тиклем баҫыу эшсәндәре ашламаларҙы локаль ысул менән 2400 гектар майҙанға индерҙе. Һуңынан бер үк ваҡытта ашламалар индереп бойҙай сәсеүҙе башланы. РАПО белгестәренең кәңәше буйынса 400 гектарҙа ҙур булмаған эксперимент үткәрергә ҡарар ителде: тауҙа был баҫыуға бер үк ваҡытта ашламалар индереү юлы менән бойҙай сәсергә, аҙаҡтан уны локаль ысул менән тағы ла ашларға кәрәк буласаҡ. Шәрифулла Ҡотоевтың тупраҡҡа ашламалар индереүҙәге хеҙмәтен билдәләмәү мөмкин түгел, ул көндәлек нормаларын байтаҡҡа арттырып үтәй. Беҙҙең механизаторҙар иртә таңдан баҫыуҙа, уларҙы бында көнөнә ике мәртәбә ашаталар. Ҡараңғы төшкәс кенә ҡайталар. Бер аҙ ял иткәндән һуң тағы ла тракторға ултыралар. Ауыр, әлбиттә, ә бит игенде еңел-елпе эшләп йөрөп генә үҫтереп булмай.

Ф. ИШКИЛДИН,
«Новый путь» колхозы идараһы председателе.

БАҪЫУ ЭШТӘРЕ БАРЫШЫ
(6 майға)

Беренсе графала — хужалыҡтар, **икенсеһендә** — бөтәһе сәселгән (планға ҡарата проценттарҙа).

Колхоздар:		Совхоздар:	
Фрунзе исем.	33	«Аҡъяр»	15
«Новый путь»	11	«Таналыҡ»	44
«Кр. доброволец»	29	«Хәйбулла»	71
Калинин исем.	8	«Маҡан»	36
«Красное знамя»	—	«Матрай»	23
Ленин исем.	—	«Степной»	14
«Һаҡмар»	—		
Салауат исем.	—	**Район буйынса:**	**27**

РАПО-ның диспетчер службаһы мәғлүмәттәренә ҡарағанда, колхоздар һәм совхоздарҙың 35830 гектар баҫыуында яҙғы культуралар сәселгән. Райондың «Таналыҡ», «Маҡан», «Матрай» совхоздарында, Фрунзе исемендәге колхозда сәсеү техникаһын юғары кимәлдә файҙаланалар.

Смена коллективы — шул уҡ хеҙмәт ғаиләһе

Бүребай руда идаралығының механика цехы башҡа производство участкаларынан агрегаттарға кәрәкле деталдәр эшләүгә заказдар ҡабул итә. Был цехта нигеҙҙә токарҙар, слесарҙар, тимерселәр эшләй.

Коллектив бына бер нисә йыл инде руда идаралығы цехтары араһындағы социалистик ярыш башында килә. Цехта тәжрибәле эшселәр менән бер рәттән йәштәр ҙә һыр бирмәй, үҙҙәренең профессиональ оҫталыҡтарын даими арттыра бара. Дөйөм алғанда, цех айлыҡ планды 110—115 процентҡа үтәй, ә айырым эшселәр тағы ла ҙурыраҡ һөҙөмтәләргә өлгәшә. Коллектив менән коммунист Р. Сынғызов етәкселек итә.

ҺҮРӘТТӘ: бер смена коллективы.

◆ *Хат юлға саҡыра*

ҒӘҘЕЛМЕ?

Редакция «Матрай» совхозы шоферы А. К. Йосоповтан хат алды. Ул совхоз профкомына: «Ҡайҙа ул ғәҙеллек, һыҙғр тоғролоҡ һәм хеҙмәтсәндәрҙең һаулығына яуаплы ҡараш?» — тип мөрәжәғәт итә.

— Минең ғаризам нигеҙендә миңә «Трускавец» санаторийына путевка бирҙеләр, — тип һөйләне осрашыу ваҡытында хат авторы. — Ҡатыным менән китергә ҡарар иттек, сөнки ул да күптән бирле ауырып йөрөй, санаторийҙа дауаланһа, яҡшыраҡ булмаҫмы икән, тип уйланыҡ. Быны ишетеп ҡалып, путевкамды тартып алдылар, миңә, санаторийға ҡатынымды ебәрергә йыйына, тигән ялған бәлә яҡтылар һәм «Янғантау» санаторийына путевка бирергә вәғәҙә иттеләр. Беҙ ҡатыным менән тағы бергә китеү тураһында пландар ҡора башланыҡ, ләкин тормошҡа ашманы — путевканы Ф. Юлдашевҡа бирҙеләр.

Айрат Йосопов 25 йылға яҡын шофер булып эшләй. Уның хеҙмәтенең еңел түгеллеген бер кем дә инҡар итмәй. Ул ауырлыҡтар алдында бирешмәй, һәр саҡ еңеүсе булып сыға. Гараж етәкселәре уның эшһөйәр, башҡарыусан булыуын раҫлай. А. К. Йосопов производстволағы уңыштары өсөн ВДНХ-ның бронза миҙалы менән наградланған, уның исеме совхоздың Хеҙмәт даны кенәгәһенә индерелгән.

Ваҡыт үҙенекен итә, сәләмәтлеге ҡаҡшай. Һәм ул тәүге тапҡыр профкомға путевка һорап мөрәжәғәт итә. Уның йыл башында бирелгән ғаризаһы теркәлгән, санаторийҙа дауаланырға кәрәклеген раҫлаусы медицина справкаһы бар. Бөтә бәлә шунда, тип аңлаттылар профкомда, тәүге путевка уның ауырыуына тура килмәгән, ә икенсеһе участка врачының тәҡдиме буйынса үтә мохтажлыҡ кисереүсе икенсе бер ауырыуға бирелде.

Хат авторының отпуссыһы тамамланды. Ул профком председателенең совхоз эшселәренә ҡарата иғтибарһыҙ булыуына ризаһыҙлыҡ белдерә. Ни өсөн яуаплы кешеләр үҙҙәре үтәргә теләмәгән вәғәҙәне бирә икән, тип аптырай.

Совхозда санаторий-курорт путевкаларын бүлеүҙә ҡайһы бер кәмселектәр бар. Йыш ҡына уларҙы профком председателе Н. Ф. Кәримов үҙ белдеге менән бүлә. Профком ағзаларына был турала путевка алған кеше санаторийға киткәс кенә хәбәр ителә. Үрҙә әйтеп үтелгән «Янғантау» путевкаһы менән дә шулай килеп сыға.

Айырым коллектив, производство подразделениеһе йәки участканы путевканан мәхрүм итмәгәндәре юҡ, әлбиттә. Мәҫәлән, быйтбыр автогаражда эшләүсе 100 кешенең бишеһе ял йорттарында булып йәки санаторийҙарҙа дауаланып ҡайта. Ә совхоз буйынса эшләүсе 20 кешегә бер путевка тура килә. Бер үк кешенең башҡаларға ҡарағанда артыҡ файҙаланғаны юҡ. Профком тейешле контроль алып барһа ла, күптән түгел дауаланып ҡайтҡан Фуат Юлдашевҡа был юлы ла путевка биргәндәр. «Матрай» совхозы профкомында уның ағзалары ярҙамында путевкаларҙы бүлеүҙе тәртипкә һалырға кәрәк. Ғәҙеллек һәр ерҙә булырға тейеш.

Ф. ТАҢҒАТАРОВ.

Үҙгәртеп ҡороу һәм комсомол

Комсомол ойошмаларының полномочиеһын һәм активлығын нисек күтәрергә? Район комсомолының инициативаһын һәм боевойлылығын арттырыу кемгә бәйләнгән? ВЛКСМ райкомынамы, егеттәр һәм ҡыҙҙар йәки уның секретарынамы? Был мәсьәлә тәүге йыл ғына күтәреп сығылмай, ул бөтә комсомол работниктарын, Йәштәр Союзы ағзаларын, шулай уҡ өлкән иптәштәрҙе борсой. Шуға күрә ВЛКСМ райкомы бюроһы РАПО советы һәм агропромышленность комплексы работниктары профсоюзы райкомы менән берлектә РАПО составына ингән колхоздар, совхоздар һәм предприятиеларҙың комсомол ойошмаларының полномочиеһын киңәйтергә ҡарар итте, берлектәге ҡарарҙа шул турала яҙып ҡуйылды.

Унда былай тип билдәләнә: агропромышленность комплексының ВЛКСМ комитеттары хужалыҡ органдары һәм профсоюз ойошмалары менән тығыҙ бәйләнептә районның ауыл хужалығын артабан киңәйтеүҙә йәштәрҙең өлөшөн арттырыу буйынса ҙур эш алып бара. Хеҙмәт коллективтарында комсомол ойошмалары хужалыҡтар тормошо һәм эшмәкәрлеге менән бәйләнгән ҡарарҙар сығарыуҙа ҡатнаша, йәштәрҙең мәнфәғәтен сағылдыра. Йәмәғәт ойошмалары менән берлектә администрация тарафынан ҡабул ителгән ҡарарҙарҙың дөрөҫлөгөнә контроллек итә. Әгәр был ҡарарҙар ойошманың үҙенең, уларҙың ағзаларының хоҡуҡтарын, бурыстарын һәм мәнфәғәттәрен сикләһә, ул саҡта уларҙы хеҙмәт коллективтары советтары аша үҙгәртеү тураһындағы мәсьәлә ҡуйыла.

Комсомол комитеттары бүтән йәмәғәт ойошмалары менән берлектә комсомолец-йәштәр коллективтарының (КМК) эшмәкәрлеге йөкмәткеһен ҡайтанан ҡарап сыға, хеҙмәтте ойоштороу һәм түләүҙең прогрессив формаларын ҡулланыуға иғтибарҙы туплай. Хужалыҡтар етәкселәре комсомолец-йәштәр коллективтарының нормаль эшләүе өсөн тейешле шарттар тәьмин итергә, уларҙың тотороҡло составын булдырырға тейеш. Комсомолец-йәштәр коллективтарын комплектлау, уға идара итеү, КМК коллективтары етәкселәрен һәм ағзаларын һайлау, күсереү һәм эштән бушатыуға бәйле мәсьәләләр ВЛКСМ комитеттары, профкомдар менән берлектә хәл ителә. Уларға яңы техниканы биреү һәм нығытыу ҙа фәҡәт шулай эшләнә. Социалистик ярыш ойошторғанда дифференциациялы ҡараш булдырыу өсөн специальность буйынса эштә тәжрибә һәм күнекмәне иҫәпкә алырға, ә ярыш шарттарын төҙөгәндә 30 йәшкә тиклемгә йәштәр категорияһын айырым билдәләргә кәрәк.

Социаль үҫеш фонды средстволарын тулы күләмдә үҙләштереү маҡсатында хужалыҡтар администрациялары һәм профсоюз комитеттары төрләк йорттар, социаль-конкурс объекттары төҙөүҙә йәштәрҙең дә ҡатнашыуы тураһында комсомол комитеттары менән договор төҙөшә. Йәш ғаилә тураһында айырыуса хәстәрлек күреү талап ителә. Уларҙың теләге буйынса йорт һалып инеүҙә ярҙам күрһәтелә. Йорт ҡаралтылары төҙөүгә, льготалы нигеҙҙә шәхси ярҙамсы хужалыҡтар өсөн мал-тыуар һәм ҡош-ҡорт һатып алыуға ссуда бирергә кәрәк.

РАПО-ның хужалыҡ органдары һәм профсоюз комитеттары йәш механизаторҙарға һәм малсыларға ҡарата түбәндәге норматив льготаларҙы ҡуллана:

Урта мәктәпте йәки профтехучилищены тамамлағандан һуң комсомол путевкалары буйынса малсылыҡҡа килеүсе йәш тракторсы-машинистар, йәштәр өсөн етештереүсәнлек нормаһы түбәнерәк билдәләнә. Үҙаллы эшләй башлағандан алып ул тәүге өс ай буйына 40 проценттан, ҡалған айҙарҙа 20 процентан артыҡ тәшкил итмәҫкә тейеш.

Профессиональ-техник училищены тамамлап эшкә килгән механизаторҙарға 100 һум күләмендә пособие түләү тураһында совхоздарға рөхсәт бирелде, ә колхоздарға тәҡдим ителде. Ошо уҡ положение СССР Ҡоралды Көстәре составынан запасҡа ҡайтарылған һәм хужалыҡтарға механизатор булып эшкә килгән йәштәргә лә ҡағыла. Был осраҡта III разряд буйынса 6 айға тиклемге тариф ставкаһы күләмендә пособие бирелә.

Хужалыҡ, профсоюз һәм комсомол ойошмаларының үҙ-ара бәйләнешенең эффектлылығын яҡшыртыу өсөн ВЛКСМ комитеттары вәкилдәре идара итеү органдары эшендә ҡатнаша, ә йәштәргә ҡағылышлы мәсьәләләрҙе тикшергәндә уларҙың фекере иҫәпкә алынырға тейеш.

1992 йылға тиклем ауылдарҙы массовый һөнәр белгестәре һәм кадрҙар менән тәьмин итеү маҡсатында кәрәкле план-сара төҙөү талап ителә. Сығарылыш кластарында йыл һайын «Тыуған ерем — төйәгем» тигән көн тәртибе менән асыҡ комсомол йыйылыштары үткәреүҙе практикаға индерергә. Йәштәрҙе ауылда нығытып ҡалдырыу тураһында хәстәрлек күрергә, районның социаль-экономик үҫеше процесында ҡатнашыу өсөн уларҙың хоҡуҡтарын киңәйтергә кәрәк.

ПАРТГРУППА СӘСЕҮҘӘ

«Таналыҡ» совхозы Савельевка бүлексәһе партия ойошмаһының яҙғы сәсеү осорона ваҡытлыса төҙөлгән партия группаһында бөтәһе 5 коммунист иҫәпләнә. Улар нигеҙҙә иген игеү менән бәйле кешеләр. Партгруппа менән йәш коммунист механизатор Булат Ҡыуатов етәкселек итә. Уның игенсе стажы артыҡ ҙур түгел, механизатор булып етенсе йыл эшләй.

Группа коммунистары, бергә йыйылып, мөһим эштәр тураһында һөйләшә. Партгрупорг быйыл арендаподрядына күскән бригадалағы эштәрҙең торошо тураһында хәбәр итә, билдәләнгән бурыстарҙы тормошҡа ашырыу юлдарын күрһәтә.

ҺҮРӘТТӘ: партгрупорг Б. И. Ҡыуатов.

Р. БАЙМУРЗИН фотолары.

КОЛЛЕКТИВ ҺЕҘГӘ ЫШАНА...

СВЕРДЛОВСК. «Уралмаш»та етәкселәрҙе һайлау былтыр уҡ башланғайны. Асыҡ тауыш биреү юлы менән иллегә яҡын етәксе работник һайланды ла инде.

— Коллективтың ышанысы ҙур бурыстар йөкмәтә, — тип һөйләй предприятиеның кадрҙар бүлеге начальнигы урынбаҫары Сергей Ланский. — Эшселәр тарафынан һайланған бөтә етәкселәрҙең дә тиерлек ҡыҫҡа ғына ваҡыт эсендә производстволағы эштәр торошон яҡшы яҡҡа үҙгәртә алыуы ошононың менән аңлатылалыр, моғайын. Һайлауҙың тағы бер үҙенсәлеге шунда: ул осраҡлы кешегә юғарыға үрләү өсөн юлды яба.

Предприятиела һайлау йыйылыштарын әҙерләүҙә социологтар ҡатнаша. Заводтың хисаплау үҙәгендә етәкселәрҙе һәм белгестәрҙе аттестациялау өсөн «Кадрҙар» тигән программа эшләнгән. Берекмәнең партия комитеты менән бергә производстволарҙың партком секретарҙарының, партия ойошмаларының эшенә баһа биреү системаһы эшләнгән. Бөтә бүлектәрҙә лә резерв һайланған. «Уралмаш»тың тәжрибәһе — етәксе кадрҙар тәрбиәләү өсөн һәйбәт мәктәп ул. Хаталаныуға юл ҡуймаҫҡа мөмкинлек бирә был тәжрибә.

(ТАСС).

ПРОДУКТЛЫЛЫҠТЫ КҮТӘРЕРГӘ

Район колхоздары һәм совхоздары йәйге осорҙа малсылыҡ продукттарының күп өлөшөн, атап әйткәндә, йыл буйына һауылған һөттөң 50 процентын, иттең 60 процентын етештерә. Был осраҡта малсылыҡ продукттарының үҙкиммәте ҡышҡы осорҙағына ҡарағанда ике тапҡырға кәмерәк була. Шуға күрә малдарҙы йәйләүҙәрҙә аҫырауға һәм уларҙы сифатлы йәшел аҙыҡ менән тәьмин итеүгә мөһим иғтибар бирергә кәрәк. Йәйге осорҙа районһың бөтә хужалыҡтарында ла малдарға оҙайлы ваҡыт буйына туҡлыҡлы аҙыҡтар биреү мөмкинлеге бар.

Был осор малдарға һәр яҡлап ыңғай йоғонто яһай. Уларҙың организмы төрлө ауырыуҙарға, атап әйткәндә, һалҡын тейеүҙән барлыҡҡа килгән һәм йоғошло ауырыуҙарға ҡаршы тора ала, витамин етешмәүе һиҙелмәй. Бөтә төр инә малдарҙан үрсем алыу өсөн шарттар яҡшыра.

Һыйыр бер көндә ашаған 60 килограмм үләндә 12 аҙыҡ берәмеге иҫәпләнә. Үлән протеинында амин кислотаһы бай була. Йәшел аҙыҡта витаминдар һәм минераль матдәләр күп.

Көтөүлек сезонының эффектлылығы күбеһенсә мал-тыуарҙы ҡураларҙа аҫырауҙан көтөүлеккә күсереү осоронда ашатыуҙы дөрөҫ ойоштороуға бәйләнгән. Аҡрынлап күсерә барыу малдарҙың юғары продуктлылығын тәьмин итәсәк, уларҙың яҡшы үрсем биреү һәләтлелеген һәм сәләмәтлеген һаҡлап ҡаласаҡ. Ҡураларҙа аҫырауҙан көтөүлеккә күсереү ҡышҡы осорҙоң үҙенсәлектәренә бәйле рәүештә бер-ике аҙна ваҡыт талап итә. Был осорҙа малдарҙың рационында бесәнһалам, сенаж да булырға тейеш. Бесән-һалам ашатыу бөтәһенән элек шуға бәйләнгән: иртә яҙғы үләндәрҙә күҙәнәктәрҙең етерлек булмауы көйшәү процесын боҙа. Бынан тыш, яңы ҡалҡып сыҡҡан үлән күҙәнәктәрендә айырым матдәләрҙең әҙ булыуы шайыҡ бүленеүҙе кәметә. Ҡырҙағы үләндә протеин дәүмәленең юғары булыуы (талап ителгәндән 1,5 мәртәбәгә артып китә) ҡатнаш аҙыҡты биреүҙе кәметеү кәрәклеген әйтә — бер килограмм һөткә 200 грамм самаһы. Ҡатнаш аҙыҡты артыҡ биреү һыйырҙарҙың йәшел үләнде насар ашауына килтерә, тимәк, көтөүлек сезонының әһәмиәте булмай. Ошо осорҙа карбамидлы ҡатнаш аҙыҡты биреү ҙә маҡсатҡа ярашлы түгел, кирећенсә, зыянлы ғына.

Малдарҙы көтөүлек осорона күсергән саҡта минераль матдәләр менән туҡландырыуға контролде көсәйтеү ҙур әһәмиәткә эйә. Тоҙ менән тәьмин итеүгә айырыуса иғтибар итергә кәрәк. Ул осорҙа һыйырҙарҙың һөтө арта, бөтә төр малдар, бигерәк тә һарыҡтар, нык тирләй, шуға күрә уларҙың организмынан натрий бүленеп сығыу арта. Бынан тыш, үләндә йыш ҡына калий дәүмәленең артыҡ күп булыуы күҙәтелә. Калийҙың күп булып, натрийҙың етешмәүенән малдарҙың аппететы юғала, продуктлылыҡ кәмей. Рацион составына бер аҙыҡ берәмегенә 8—10 грамм тоҙ индерелергә тейеш. Уртаса продуктлы һыйырға көнендә 100 грамм тоҙ бирелергә тейеш.

Яңы үҫеп сыҡҡан үләндә кальций менән фосфорҙың етешмәүе арҡаһында һыйырға көн һайын 80—100 грамм самаһы фосфор-кальций ҡушылған аҙыҡ бирелә. Рационға микроэлементтар тоҙҙарын өҫтәү ҙә эффектлы буласаҡ.

Ҡураларҙа аҫырау ваҡытында һыйырҙарҙың организмында витаминдар әҙәйә, шуға күрә көтөүлек осоро айырыуса әһәмиәткә эйә. Мәҫәлән, 60 килограмм йәшел үлән ашап, һыйыр көн һайын 1600 миллиграмм каротин ала, ә тәүлек талабы — 400-ҙән 500 миллиграмға тиклем, ә ул организмда ҡышҡы осорға каротин һәм «А» витаминын запасын тупларға һәм организмдың нығыныуына булышлыҡ итә. Ә был инә малдар өсөн айырыуса мөһим.

Балансланған һәйбәт аҙыҡ биреү малдарҙың генетик потенциалы күренештәренең төп шарттарының береһенән иҫәпләнә. Шуға күрә культуралы көтөүлектәре булмаған хужалыҡтарҙа мал-тыуарҙы йәшел аҙыҡ менән өҙлөкһөҙ тәьмин итеү өсөн яҡшы уйлап эшләнгән йәшел конвейер ойоштороғға кәрәк. Уға инеүсе культураларҙы малдарҙы шунда ебәреп өҫтәмә ашатыу өсөн файҙаланыу мөһим. Райондың бөтә хужалыҡтарында ла 1988 йылдың йәйге осорона йәшел конвейер аныҡ төҙөлгән, уны эштә ҡулланаһы ғына ҡалған. Малсылыҡ продукттарын етештереү һәм реализациялауҙы арттырыуҙа көтөүлек осороноң ҡулай мөмкинлектәрен тулыһынса файҙаланып ҡалырға кәрәк. Шуның менән үҙ хужалығыбыҙҙың экономикаһын да нығытасаҡбыҙ.

Ф. ХӘКИМОВ,

РАПО советы председателенең малсылыҡ буйынса урынбаҫары.

Ҡарағыҙ, сағыштырығыҙ!

Малсылыҡ продукцияһы һатыу

(1 майға)

Беренсе графала — хужалыҡтар, **икенсеһендә** — дәүләткә һатылған ит, **өсөнсөһөндә** — һөт (ярты йыллыҡ планына ҡарата проценттарҙа)

Колхоздар:

Фрунзе исем.	171	50
«Новый путь»	94	47
«Кр. доброволец»	85	45
Калинин исем.	128	66
«Красное знамя»	87	60
Ленин исем.	142	52
«Һаҡмар»	131	59
Салауат исем.	101	57

Совхоздар:

«Аҡъяр»	89	57
«Таналыҡ»	111	56
«Хәйбулла»	81	47
«Маҡан»	116	54
«Матрай»	103	63
«Степной»	117	66
Район буйынса:	**105**	**56**

Район статистика бүлеге мәғлүмәттәре буйынса, колхоздар һәм совхоздар дүрт айҙа дәүләткә ярты йыллыҡ пландағы 17200 урынына 18120 центнер ит һатты.

Быйылғы йылдың тәүге алты айының дәүләт заказы район тарафынан 105 процентҡа үтәлде. Йәш һыйыр малдарын һәм сусҡаларҙы үҫтереүҙә һәм һимертеүҙә эшләүсе малсылар дөйөм уңышҡа ифрат ҙур өлөш индерҙе. «Маҡан» совхозынан Татлыбаевтар, Кәнповтар, Панковтар, Калинин исемендәге колхоздан Бикбовтар, Фрунзе исемендәге колхоздан Бохарбаевтарҙың ғаилә звеноларын һәм башҡа күптәрҙе шулар рәтенә индерергә мөмкин. Бөгөн дә улар тәүлегенә уртаса артым алыуҙа юғары һөҙөмтәләргә ирешә.

Дәүләткә һөт һатыу буйынса эш бигүк яҡшынан түгел. Беренсе ярты йыллыҡта план буйынса 120 мең центнер һөт һатыу ҡаралған, ә һөт заводына бөтәһе 67096 центнер продукция оҙатылған. «Таналыҡ», «Хәйбулла», «Маҡан», «Матрай» совхоздарында малдарҙың продуктлылығының кәмеүе быға сәбәпсе булып тора.

Ғаилә фермаһы

Латвия ССР-ы. Валка районының Ленин исемендәге колхозында «Спилвес» тигән ҙур булмаған сусҡа фермаһында Луция һәм Имантс Крастиниҙар 17 йыл эшләйҙәр. Подрядты рәсми теркәгәнгә тиклем ул ғаилә звеноһы булған, тип әйтергә мөмкин. Крастиниҙар үҙ бурыстарын етди һәм хәстәрлекле башҡара. Фермала бөтә нәмә уйлап эшләнгән, ауыр ҡул хеҙмәте механизацияланған. И. Крастиньш күп нәмәне үҙе камиллаштырған. Былтыр Крастиниҙар хужалыҡҡа планлаштырылған 1390 урынына 1700 сусҡа балаһы тапшырҙы.

ҺҮРӘТТӘ: «Тула» мотороллеры нигеҙендә И. Крастиньш тарафынан яһалған аҙыҡ таратҡыс эште байтаҡҡа еңеләйтә һәм тиҙләтә.

М. БЕРСОНС фотоһы.

(ТАСС фотохроникаһы).

Айыҡлыҡ—йәшәү нормаһы

Руль артында—эскесе

Районда ҡайһы бер урындарҙа айыҡлыҡ өсөн көрәш киң фронт менән йәйелдерелмәгән, бигерәк тә шоферҙар араһында. Мәҫәлән, быйыл эскелек һөҙөмтәһендә килеп сыҡҡан дүрт юл-транспорт һәләкәтендә 6 кеше зыян күрҙе. Бер нисә миҫал килтерәм.

Подольск ауылында йәшәүсе З. М. Ишалин 16 апрелдә мотоцикл йөрөтөүгә таныҡтаһы һәм дәүләт номеры булмаған килеш, етмәһә, эсеп алған көйө «Урал» мотоциклы менән Г. А. Юзеевты тапалай. Зыян күреүсе больницаға урынлаштырыла. Былтыр көҙ Ишалин эскән килеш транспорт менән идара иткәне өсөн милиция работниктары тарафынан тотола. Ләкин ул тейешле һығымталар яһамай.

Беренсе Май байрамы көнө А. В. Матушкин «ҡыҙмаса» килеш Савельевка—Подольск юлында мотоциклы менән ауа. Һөҙөмтәлә ике пассажир тән йәрәхәте ала.

Район юлдарында 12 юл-транспорт һәләкәте булып, 18 транспорт средствоһы сафтан сыҡты.

Мәҫәлән, апрель аҙағында «Агропромхимия» шоферы А. Я. Аҡназаров эскән килеш Ергән—Аҡъяр юлында «Нисса-522» автомобилен ауҙара (дәүләт номеры 21—39 БАП), үҙе медицина айнытҡысына эләгә. Быға тиклем ике көн путевой листһыҙ йөрөгән була. Производство берекмәһе етәкселәре, хеҙмәт коллективы нимә ҡараған? Улар был көндәрҙә үҙ шоферының нимә менән шөғөлләнергә тейеш булыуын белгәнме? Аңлашылмай.

Ә «Маҡан» совхозы механигы А. Л. Полуянов шофер В. Г. Захаровты таныҡтаһыҙ юлға сығара. Захаров төшкө аш ваҡытында 200 грамм араҡы «төшөрөп» ала, юлда китеп барғанда туҡтап торған автомобилгә барып төкөй.

Март — апрель айҙарында Калинин исемендәге колхоз сварщигы С. С. Ғәббәсов, «Маҡан» совхозының мал ҡараусыһы П. П. Лысенко, «Агропромхимия» шоферы Х. С. Атанов, геологоразведка партияһының бырауылау мастеры ярҙамсыһы Р. В. Хужамбирҙин, ЗПОАТ-тың Самар филиалы шоферы В. П. Матвеев, «Хәйбулла» совхозы тракторсыһы А. М. Галянов, Салауат исемендәге колхоз тракторсыһы Ф. А. Саптарьянов эскән килеш мотоцикл, машина, трактор йөрөткәндәре өсөн тотолдо.

Бына тағы бер миҫал. 2 майҙа Фрунзе исемендәге колхоздың баш энергетигы Ф. М. Ҡаҙаҡбаев эскән килеш машина менән идара иткән өсөн тотола. Юл-патруль службаһы инспекторы уға милицияға «ВАЗ-2101» автомобилен алырға иртәнсәк килергә ҡушҡас, ул: «Юҡ, мин килеп йөрөмәҫмен, иртәгә машинаны өйөмә үҙең килтереп ҡуясаҡһың», — тип яуап бирә.

Үрҙә исемдәре телгә алынған работниктар эшләгән предприятиелар һәм хужалыҡтар етәкселәренән эскелеккә ҡаршы көрәш нисек алып барыла, ни өсөн юл хәрәкәте ҡағиҙәләрен боҙоусыларға ҡарата яуапһыҙлыҡ күрһәтелә, тип һорағы килә.

Эскән килеш транспорт менән идара итеүселәргә ҡарата ҡаты талапсанлыҡ күрһәтеү урынына йыш ҡына уның яҡшы яҡтары тураһында һөйләй башлайҙар. Ялған характеристика яҙып бирәләр.

Шофер — транспортта төп фигура, һәм беҙ унан аварияһыҙ эш талап итергә бурыслыбыҙ. Юл хәрәкәте ҡағиҙәләрен ҡәтғи күҙәтеү, тәртип боҙоуҙарға ҡаршы көрәшеү, үҙ-ара итәғәтле һәм культуралы булыу —хәүефһеҙ хәрәкәттең нигеҙе, шоферҙарҙың мөһим бурыстарының береһе.

Г. НИКОЛАЕВ,

РОВД-ның дәүләт автоинспекцияһы начальнигы.

Фәһем алмаған

Участка инспекторы Ф. Моҡаев менән һуңғы осрашыуыбыҙҙың береһендә: «Красное знамя» колхозында йәшәүсе ирле-ҡатынлы Иҫәнғоловтар нисек йәшәй, әле булһа балалары алдында эскелек менән шөғөлләнеүен дауам итәме, әллә, үҙҙәрендә көс табып, кешеләрсә йәшәй башланылармы?» — тип ҡыҙыҡһындым. Ләкин ыңғай яуап ала алманым.

Был йәш ата-әсә тураһында былтыр гәзитебыҙҙың декабрь һанында яҙылғайны инде. Ире лә, ҡатыны ла эскән ғаиләлә ниндәй күренеш булыуы билдәле: нормаль торлаҡты сағылдырыусы бер нәмә лә юҡ, өҫтәл өҫтө йыуылмаған һауыт-һаба менән тулы, иҙән үҙ төҫөн юғалтҡан, шешә ҡапҡастары, сүп-сар тулып ята, ә мейес өҫтөндә билдәһеҙ ниндәй айыҡлыҡ ҡалдығы менән ҙур кәстрүл ултыра.

Р. Иҫәнғолов бал әсеткән өсөн бер нисә тапҡыр язаға тартыла. Һөҙөмтәлә балалары зыян күрә, сөнки уларҙың аяҡтарына кейерлек кейемдәре лә юҡ. Сәләмәт, йәп-йәш ата-әсәгә тейешле һығымтаға килергә мөмкин ине бит. Атай кеше, эш хаҡының 20 проценты дәүләт иҫәбенә тотоп ҡалынып, бер йылға хөкөм ителгән. Был да уға тәьҫир итмәй, төҙәлергә уйламай ҙа. «Йәшел йылан»ға бирелгәнлеген үҙенекен итә.

— Газетала мәҡәлә баҫылып сыҡҡандан һуң бер ай үткәс, ул ҡайтанан эскелек менән шөғөлләнә, эшкә сыҡмай башланы, — тип һөйләй участка инспекторы. Дуҫы Баязит Таһиров менән самогон ҡыуа. Уларҙың бер-береһенә «тап килеүҙәрен» әйтеп аңлатырлыҡ түгел. Әйтерһең, совет закондары уларға ҡағылмай.

Уларға законды һанға һуҡмағандары өсөн эләгә лә инде.

Район халыҡ судының күсмә ултырышы Р. С. Иҫәнғоловтың эшен тикшерҙе һәм уны бер йылға иркенән мәхрүм итте, быға тәүге суд ҡарарынан ҡалған тағы өс айы өҫтәлде. Шулай итеп, уға бер йыл да өс ай буйына тыуған ауылынан ситтә йәшәргә тура киләсәк. Ә «дуҫы» 300 һум штраф түләргә мәжбүр була.

Ҡаты яза, ләкин ғәҙел. Шулай ҙа участка инспекторынан Новопетровка ауылы халҡының эскесене үҙ тәрбиәһенә алыуҙы һорауы тураһындағы хәбәрҙе ишетеү мине ғәжәпләндерҙе, сөнки бер йыл элек кенә улар сходта уны колхоз ағзалығынан сығарыуҙы талап иткәйне. Эсергә ирәтыусыларға ҡарата хуш күңеллелек яҡшы һөҙөмтәләр бирмәйәсәк.

Эскеселәрҙе йәлләгән һайын, улар ҡәҙерҙе белмәй. Шулай булғас, ундайҙарға мәрхәмәтлек булырға тейеш түгел.

В. АБДРАХМАНОВ.

ХУРЛЫҠ ТАҠТАҺЫ

Уҙған аҙнала район медицина айнытҡысында булдылар:

М. Н. Италмасов — район элемтә узелы электромеханигы, С. Ш. Шәкиров—Аҡъяр ауылының 6-сы янғын һүндереү часы шоферы, М. Х. Ҡоҙабаев — Аҡъяр ауылынан БМС АТК-һы шоферы, Р. С. Итбаев — райпо столяры, А. Я. Аҡназаров — «Агропромхимия» берекмәһе шоферы, И. М. Собханғолов — ГРП бырауылаусыһы.

Орск ҡалаһы медицина айнытҡысында булып сыҡтылар:

Я. Н. Моталов, Ф. А. Ғиләжев — «Красное знамя» колхозынан.

Йәмәғәт урындарында эскән килеш йөрөгәндәре өсөн яуаплылыҡҡа тарттырылдылар:

Р. Я. Сөләймәнов — Бүребай байыҡтырыу фабрикаһы слесары, В. В. Новиков — Бүребай байыҡтырыу фабрикаһы электригы, М. Ш. Сыңғыҙов — Бүребай поселогы, бер ҡайҙа ла эшләмәй, Х. Ф. Назаров — «Красный доброволец» колхозы малсыһы, Б. К. Таһиров — «Красное знамя» колхозы механизаторы, А. М. Байсурин — «Матрай» совхозы эшсеһе, Р. И. Мәхмүтов — «Матрай» совхозы эшсеһе, В. А. Вазлыев — «Матрай» совхозының төҙөлөш цехы эшсеһе, С. П. Карманов — «Матрай» совхозының төҙөлөш цехы эшсеһе, Р. Н. Ниғмәтуллин — «Аҡъяр» совхозы директоры урынбаҫары, С. В. Кочетков — Бүребай руда идаралығы электросварщигы, А. П. Дедиков — «Хәйбулла» совхозы эшсеһе, Х. Ғ. Көсөкбаев — Аҡъяр һөт заводы кочегары.

Тағы 18 кеше исемлеккә теркәлде.

Райсовет башҡарма комитеты янындағы эскелеккә һәм алкоголизмға ҡаршы көрәш буйынса комиссия.

Бөгөн — радио көнө, бөтә элемтә тармаҡтары работниктары байрамы

Хеҙмәт күрһәтеүҙе яҡшыртасаҡбыҙ

Район элемтә узелы коллективы тулы хужалыҡ иҫәбе һәм сығымды үҙ килемең менән ҡаплау шарттарында эшләй. Бөтә элемтәселәрҙең тырыш һәм берҙәм эшләүе һөҙөмтәһендә генә уңыштарға өлгәшергә мөмкин. Эшмәкәрлек һөҙөмтәләре йыл аҙағында билдәле буласаҡ.

Үткән айҙарҙа төп техник-экономик күрһәткестәр буйынса заданиелар үтәлде. Әбеш, Ғәлиәхмәт һәм Йәнтеш бүлексәләренән тыш, элемтәнең ҡалған бөтә структура подразделениелары пландарҙы уңышлы тултырҙы. Уфимск (начальнигы Е. Г. Демидова), Самар (Р. Т. Зорина), Целинный (Ф. Е. Девицкая) элемтә бүлексәләре работниктары дөйөм эшкә үҙҙәренең тос өлөшөн индерҙе. Производство алдынғылары почтальондар, элемтә ветерандары С. А. Солтанғужина, Р. Ә. Бағышаева, З. Г. Сәитова һәм Л. А. Долгая, Т. Г. Әминева, шоферҙар В. М. Шахов, Ф. А. Байсурин, электромонтерҙар Ф. Х. Мәмбәтов, Р. И. Нураев, Ф. Ф. Мәмбәтов, телефонисткалар В. А. Антипина, Ә. Ф. Таулыҡаева, телеграфисткалар З. Г. Марущак, Н. Ф. Белоус һәм башҡалар үҙҙәренең алдына ҡуйылған бурыстарҙы үтәүгә күп көс һала.

Былтыр «Хәйбулла» совхозында иҫке производство телефон элемтәһе файҙаланыуға тапшырылды. Совхоз администрацияһы һуңғы 1,5—2 йылда үҙ хужалығында элемтә средстволарын киңәйтеү өсөн күп эшләне. Аҡъяр — Целинный ер аҫты кабель линияһы һалынды, телефон каналдары һаны артты, һөҙөмтәлә элемтә сифаты күпкә яҡшырҙы. Совхоз бүлексәләренә радио үткәрелде. Почта һәм АТС яҡшыраҡ бинаға күсерелде.

Беренсе Май байрамы алдынан Хәйбулла геологоразведка партияһында элемтә бүлексәһе асылды. Хәҙер иһә ер аҫты байлыҡтарын эҙләүселәр элемтә хеҙмәтенең бөтә төрҙәре менән урында файҙаланыу, ваҡытты экономиялау мөмкинлеген алды.

Телефон элемтәһен яҡшыртыуҙа ҡайһы бер һынылыштар бар, ләкин радио тураһында быны әйтеп булмай. 13 ауылға радио төшөрөлмәгән. Радио нөктәләре буйынса уртаса республика күрһәткесенән түбәнерәк торабыҙ.

Ике — өс йылда райондағы бөтә ауылдарға радио үткәрергә уйлайбыҙ. Быны өсөн РАПО советы етәкселәренең ярҙамы кәрәк. Улар Салауат исемендәге колхоз һәм «Маҡан» совхозы ауылдарына радио төшөрөүҙе 1989 йыл планына, ә «Таналыҡ» совхозына радио үткәреүҙе 1990 йылға индерергә тейеш. Проект-смета документацияһы әҙер.

Беҙҙең коллектив эшендә кәмселектәр ҙә бар. Һөҙөмтәлә ауыл халҡынан һәм хужалыҡ органдарынан ғәҙел ризаһыҙлыҡ ишетәбеҙ. Телефон элемтәһенең насар булыуына, газета һәм журналдарҙың ваҡытында килтерелмәүенә ялыуҙар йыш була. Беҙҙең ҡайһы бер работниктарыбыҙ үҙҙәренә тапшырылған эште юғары яуаплылыҡ тойғоһо менән башҡармай, иҫкесә эшләүҙәрен дауам итә, үҙ эштәрен бөгөнгө көн талаптарына ярашлы үҙгәртеп ҡормай.

Телефон элемтәһе һәм радио тапшырыуҙар селтәрендә булған кәмселектәр ваҡытында бөтөрөлмәй. Был бигерәк тә Ергән, Әбеш, Ивановка, Татыр-Үҙәк, Маҡан АТС-тарында күҙәтелә.

Аҡъяр ауылында һәм башҡа урындарҙа ваҡытлы матбуғатты һәм корреспонденцияларҙы таратыуҙа етешһеҙлектәр осрай.

Дөйөм әйткәндә, кәмселектәр етерлек. Район элемтә узелы администрацияһы, партия, профсоюз һәм комсомол ойошмаларына уйланырлыҡ урын бар.

Тулы хужалыҡ иҫәбе һәм үҙ-үҙеңде финанслау шарттарында эш сифатына ҡарата талап һиҙелерлек артты. Ул элемтә предприятиелары эшмәкәрлеген баһалауҙа төп критерийға әүерелә. Шуға күрә һәр элемтәсе намыҫ менән эшләргә тейеш.

Әгәр һәр кем потребителдәрҙе хеҙмәтләндереү культураһын күтәрһә, иғтибарҙы арттырһа, элемтә эше тағы ла яҡшырып ҡалыр ине.

Ш. БАЙҒУЖИН,
район элемтә узелы начальнигы.

Ағайымды табырға ярҙам итегеҙ

Мин, Зоя Константиновна Арбузова (Штромбах), ағайым Николай Константинович Арбузовты эҙләйем. Ул 1921 йылда Ленинград өлкәһе Минск районының Шановское ауылында тыуған.

Ул һуғышҡа тиклем Ленинград ҡалаһындағы Электромоторотр е с т ы ң төньяҡ-көнбайыш предприятиеһында электромонтер булып эшләй. Беҙ ағайым менән 1941 йылда айырылыштыҡ. Миңә уның 1942 йылдың 4 майында һуғышҡа үҙе теләп китеүе билдәле. разведкала була. Беҙ әсәйем менән уны һуғыштан һуң эҙләнек, ләкин таба алманыҡ. Уның менән бергә хеҙмәт итеүселәр, таныштар ағайымды 1943 йылдың көҙөндә осратыуҙарын һөйләне. Ләкин әсәйемә улының һәләк булыуы тураһындағы хәбәрҙе 1942 йылдың декабрендә ебәргәйнеләр. Беҙ ағайымдың ҡайҙа һәләк булыуын асыҡларға тырыштыҡ, ләкин белә алманыҡ. Әсәйем Анна Ивановна Арбузова 1979 йылда үлеп ҡалды. Ҡыҙым Лина Гербертовна Штромбах менән өмөтөбөҙҙө өҙмәйбеҙ, һаман эҙләйбеҙ.

1986 йылда беҙ Оборона министерствоһы архивынан, Арбузов Николай Константинович 1952 йылда Совет Армияһынан запасҡа ҡайтарылды, тигән яуап алдыҡ. Шулай булғас, ул тере! Дөрөҫ, уның архив документтарында мин һәм әсәйебеҙ үлгән, тип күрһәтелгән, ә уның башҡа туғандары юҡ...

Һуғыш һәм блокада беҙҙе айырҙы... Ләкин өмөтөбөҙҙө өҙмәйбеҙ, ағайыбыҙ һәм олатайыбыҙ тере! Кешеләр, беҙгә ярҙам итегеҙ, уның тураһында белгәндәрегеҙҙе хәбәр итегеҙ.

Ә бәлки, ул Башҡортостанда, һеҙҙең районда йәшәйҙер? Бәлки, уның яҙмышы тураһында белеүселәр барҙыр? Һеҙҙән түҙемһеҙлек менән яуап көтәбеҙ.

Беҙҙең адрес: 188630, Ленинград ҡалаһы, Колпино, Октябрь урамы, 39-сы йорт, 28-се квартира.

Редактор урынбаҫары Ф. М. ҠОҘАБАЕВ.

Уңған шофер һәр ваҡыт юлда

Владимир Михайлович Шахов (һүрәттә) район элемтә узелында алты йыл шофер булып эшләй.

В. М. Шахов үҙенең хеҙмәт эшмәкәрлеген Подольск урта мәктәбен тамамлағандан һуң «Таналыҡ» совхозында тракторсы булып башлай. Механизатор таныҡлығын ул урта мәктәптә ала. Совет Армияһында хеҙмәтен тултырғас, тыуған ауылына ҡайта. Ул саҡта уны комсомол ойошмаһы секретары итеп һайлайҙар. Һуңынан совхоз направлениеһы буйынса Баймаҡ автомәктәбенә уҡырға инә һәм уны уңышлы тамамлай.

Владимир Михайлович Сибай ҡалаһынан, Аҡъяр аэропортынан элемтә узелына, район буйлап почта ташый. Тырыш һәм башҡарыусан шофер мөһим эш башҡара. Газета һәм журналдарҙың, корреспонденция һәм посылкаларҙың адресаттарға үҙ ваҡытында тапшырылыуы күбеһенсә уға бәйле.

— В. М. Шахов тәртипле шофер, — тиҙәр уның тураһында район элемтә узелы етәкселәре. — Машинаһын һәр ваҡыт төҙөк тота, рейстарға сыҡмаған көнө юҡ. Коллективта абруйлы.

В. УСМАНОВ фотоһы.

Спорт

Элемтә кубогына

Радио көнө, бөтә элемтә работниктарының профессиональ байрамы хөрмәтенә район элемтә узелының профсоюз комитеты элемтә кубогына волейбол ярышы ойошторҙо. Унда район үҙәге ойошмалары һәм учреждениеларынан 12 команда ҡатнашты.

Ярыш ике төркөмдә үтте. Көсәргәнешле алыш һөҙөмтәһендә дүрт команда финалға сыҡты. Улар — район элемтә узелы (капитаны О. Лежнев), 2-се Аҡъяр урта мәктәбе (Аҡбалин), хужалыҡ-ара механизациялаштырылған күсмә колонна (С. Кругляков) һәм райсовет башҡарма комитеты (И. Кәипов) волейболсылары.

Финал осрашыуы биш уйындан торҙо. Өс осрашыуҙа еңеп сығып, ярышты ойоштороусылар — район элемтә узелы волейболсылары — күсмә кубокҡа эйә булды, МПМК командаһы — икенсе һәм райсовет башҡарма комитеты спортсылары өсөнсө урынды алды.

Еңеүсе командалар һәм ярышта ҡатнашыусылар грамоталар һәм ҡиммәтле бүләктәр менән наградланды. Иң яҡшы волейболсылар асыҡланды. Район элемтә узелы командаһынан О. Лежнев иң яҡшы һөжүм итеүсе, МПМК-нан В. Кулгунин иң яҡшы һаҡсы һәм райсовет башҡарма комитетынан Ш. Байғусҡаров һөжүм итеүҙе оҫта ойоштороусы тип табылды.

З. ҠАРАБАЕВ.

Тауарҙар — почта аша

Бүлмәнең интерьерын яңыртыу өсөн яңы мебель һатып алыу мотлаҡ түгел.

Дивандың, өҫтәлдең ябыуҙарын алмаштырығыҙ — өйөгөҙ яҡтырып, күркәмләнеп китәсәк.

Роспосылторгтың Мәскәү үҙәк сауҙа базаһы түбәндәге тауарҙарға заказдар ҡабул итә:

төрлө һүрәтле етен **өҫтәл ябыуҙары**, ҙурлығы 150х150 сантиметр, хаҡы 6—9 һум, 140х170 сантиметр — 8—11 һум.

төрлө төҫтәге сағыу биҙәкле **покрывало**, 140х205 сантиметр, уртаса хаҡы 19 һум;

етен покрывало, биҙәкле, төрлө төҫтә, 150х210 сантиметр, хаҡы 11 һум;

етендән, төрлө төҫтәге, биҙәкле **балалар покрывалоһы**, 125х110 сантиметр, хаҡы 3 һум 20 тин;

балаларҙың байка одеялы, төрлө төҫтә, биҙәкле 100х130 сантиметр, хаҡы 4—5 һум;

бер ярымлыҡ **юрған тышы**, 140х215 сантиметр, хаҡы 10—14 һум;

кизе-мамыҡ, ярым етен **простыниялар**, хаҡы 5—8 һум;

кизе-мамыҡ **мендәр тыштары**, 70х70 сантиметр, 2—3 һум.

Заказдар белдереү баҫылып сыҡҡан көндән алып ике ай эсендә ҡабул ителә.

База һеҙҙең заказдар буйынса тауарҙарҙы үҙегеҙҙең адрес буйынса ебәрә. Аҡсаны посылка алғанда түләргә.

Бөйөк Ватан һуғышы инвалидтарына посылканы почта работниктары өйҙәренә алып барып тапшыра, быны өсөн өҫтәмә хаҡ түләргә кәрәк.

Базаға ебәрелгән заказда «Тауарҙы өйгә килтереүегеҙҙе һорайым» тип яҙырға кәрәк.

Заказдарҙы түбәндәге адрес буйынса ебәрегеҙ: 111126, Мәскәү ҡалаһы, Авиамоторная урамы, 50.

Роспосылторгтың үҙәк сауҙа базаһы.

Хәйбулла район электр селтәрҙәре коллективы Ф. П. Аҡкусҡаровтың

АҒАҺЫ

үлеп ҡалыу сәбәпле, уның ауыр ҡайғыһын уртаҡлаша.

Халыҡ депутаттарының Целинный ауыл Советы башҡарма комитеты һәм Целинный урта мәктәбе коллективы уҡытыусылар А. Г. һәм В. Г. Семеновтарҙың

АТАЛАРЫ

үлеп ҡалыу сәбәпле, уларҙың ауыр ҡайғыһын уртаҡлаша.

Райсовет башҡарма комитеты һәм профсоюз комитеты Байғусҡар ауыл Советы башҡарма комитеты секретары Р. Ә. Дәүләтбаеваның атаһы

Әҙеһәм Әбүҙәр улы ҠОЯШБАЕВТЫҢ

үлеп ҡалыуы сәбәпле, уның ауыр ҡайғыһын уртаҡлаша.

Газетаның был номерын А. МӘМБӘТОВА йыйҙы, У. РӘХИМОВА версткаланы. А. КҮЛБАЕВ, Б. ФӘТТӘХОВ баҫты. Корректоры — М. ИШБУЛДИНА.

БЕҘҘЕҢ АДРЕС: Аҡъяр ауылы, Сиҙәмселәр проспекты, 41.

Телефондар: редактор—2-11-95, редактор урынбаҫары, партия тормошо бүлеге — 2-13-97, редакторҙың дубляж буйынса урынбаҫары, яуаплы секретарь—2-15-95, ауыл хужалығы бүлеге—2-16-95, радиохәбәрсе—2-14-95, хаттар бүлеге—2-18-95, фотохәбәрсе, бухгалтерия—2-14-98.

Газета аҙнаһына өс тапҡыр: шишәмбе, кесаҙна, шәмбе көндәрендә башҡорт һәм рус телдәрендә сыға.

Орган Хайбуллинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов БАССР.

Башҡорт АССР-ы Нәшриәт, полиграфия һәм китап сауҙаһы эштәре буйынса дәүләт комитетының Хәйбулла район типографияһы. Тиражы 2594. Заказ № 334.